

[Finansministeren.]

ret eller overtaget en selvstændig erhvervsvirksomhed. Siden reglen gennemførtes første gang for skatteåret 1953-54, har begyndelsestidspunktet for den periode, i hvilken etablering eller overtagelse har fundet sted, været 1. april 1950. Denne begyndelsestermin foreslås nu rykket et år frem, nemlig til april 1951, ud fra den betragtning, at formålet med lempelsesbestemmelsen er at hjælpe skatteyderne over begyndelsesvanskelighederne ved etablering eller overtagelse af en virksomhed.

Idet jeg iøvrigt henviser til forslaget med tilhørende bemærkninger, skal jeg anbefale dette til hurtig og velvillig behandling i det høje ting.

Landbrugsministeren (Smørum): Jeg skal tillade mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om ændring i lov om udførsel og indførsel af levende dyr m. v.*

Ifølge § 6, stk. 3, i lov nr. 131 af 13. april 1954 om udførsel og indførsel af levende dyr m. v. skal denne lov optages til revision senest 3 år efter dens ikrafttræden.

Loven trådte i kraft den 28. juli 1954 og skal således optages til revision i indeværende folketingsår.

Der er i den forløbne tid i medfør af loven udstedt forskellige bekendtgørelser, men der kan endnu ikke på noget af disse områder siges at foreligge sådanne erfaringer, at der er grundlag for en revision af de bemyndigelser, der i loven er givet landbrugsministeren til at træffe foranstaltninger til forebyggelse af, at der udføres levende dyr, som er befængt med smitsomme sygdomme, eller ved indførsel af levende dyr indslæbes sådanne sygdomme, samt til at fastsætte kvalitetskrav ved udførsel af husdyr til levebrug. Det må derfor være naturligt, som foreslået i dette lovforslag, at søge revisionen udskudt i 3 år. Dette synspunkt er tiltrådt af det udvalg, som er nedsat i medfør af lovens § 2, stk. 2.

Med disse bemærkninger, og idet jeg iøvrigt henviser til de bemærkninger, der ledsager lovforslaget, anbefaler jeg lovforslaget til velvillig behandling.

Jeg skal endvidere tillade mig at fremsætte for det høje ting *forslag til lov om udlån til arbejderboliger på landet.*

Efter forslaget er rådighedsbeløbene for

det kommende finansår optaget med samme beløb som i den gældende udlånslov, nemlig 1 575 000 kr. af jordfonden og 19 mill. kr. af statskassen.

Det samme gælder maksimumsbeløbet for jordkøbslån, der foreslås fastsat uforandret til 1 500 kr., i særlige tilfælde dog 1 800 kr.

Imidlertid er der i det forløbne år sket en stigning i byggeomkostningerne på landet. Det statistiske departement har foretaget en opgørelse over byggeomkostningerne for husmandsbygninger pr. 15. august 1955 og pr. 15. august 1956, og denne opgørelse viser en stigning på 4,1 pct., hvortil kommer, at forhøjelsen pr. 1. september i år af dyrtidstillægget til arbejds lønningerne må antages at have bevirket en yderligere stigning.

Under hensyn til denne stigning foreslås maksimum for byggelånene til arbejderboliger forhøjet med 1 000 kr. til 23 000 kr.

Da forslaget ligesom de foregående års udlånslove indeholder hjemmel til i visse tilfælde at forhøje lånet med indtil 2 000 kr., vil lånet således i disse tilfælde kunne komme op på 25 000 kr.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale det foreliggende lovforslag til det høje tings hurtige og velvillige behandling.

Jeg skal yderligere tillade mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om tillæg til lov om beskyttelse af bier mod giftige plantebeskyttelsesmidler*, hvilken lov i § 19 indeholder bestemmelse om, at loven skal forelægges folketinget til revision i folketingsåret 1956-57.

Forslaget går ud på en forlængelse for yderligere en 3-årig periode, således at loven på ny skal forelægges det høje ting til revision i folketingsåret 1959-60, idet landbrugsministeriet efter forhandling med de interesserede organisationer finder, at loven har virket gavnligt, men at dens gyldighed endnu har været for kortvarig til, at det kan fastslås, om væsentlige ændringer måtte være formålstjenlige.

I forslaget indeholdes derimod et par mindre ændringer, om hvis ønskelighed der var enighed ved de stedfundne forhandlinger med organisationerne, og hvorom jeg skal tillade mig at henvise til de bemærkninger, der ledsager lovforslaget.

[Landbrugsministeren.]

For at disse ændringer kan få virkning for den kommende sæson, er det foreslået, at loven træder i kraft den 1. marts 1957.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til en velvillig og hurtig behandling her i tinget.

Jeg har endelig den ære for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om sammenslutningers og institutioners landbrugsjord*.

Landbrugsministeriet nedsatte i 1949 en kommission, der fik til opgave dels at undersøge mulighederne for at inddrage stiftelsers og lignende institutioners landbrugsjorder under udstykning, dels at overveje regler om overgang af forpagtnings- og lejeforhold under godserne til frit eje samt at revidere lovgivningen om brug af huse på landet. Kommissionen afgav sin første betænkning i 1952, og på grundlag af denne betænkning gennemførtes de nu-gældende to love af 7. juni 1952 henholdsvis om visse landbrugsejendommers brug og overgang til selveje og om brug af visse ejendomme og boliger på landet.

Nu er kommissionens anden og afsluttende betænkning kommet, og den ligger til grund for det foreliggende lovforslag om sammenslutningers og institutioners landbrugsjord.

Lovforslagets afsnit A indeholder begrænsninger i sammenslutningers og institutioners adgang til fremtidig at erhverve landbrugsjord. Det har i århundreder været således herhjemme, at det personlige ejerforhold til landbrugsjorden har været det, der tjente danske bønder og dansk landbrug bedst. Det er ganske vist endnu kun en forholdsvis lille del, under 1½ pct., af det danske landbrugsareal, der ejes af stiftelser, selskaber o. lign., men der synes i den senere tid at være flere forhold, der begunstiger en udvikling i retning af et upersonligt ejerforhold til landbrugsjorden. Det er således, at man i den jordpolitiske lovgivning, i statshusmandslovens § 8 og i landbrugslovens kap. 2, fuldt ud respekterer den siddende ejers jordbesiddelse. Forkøbsretten for staten efter statshusmandsloven eller jordafståelser efter landbrugslovens § 9 kommer først på tale ved visse ejerskifter.

Hvis man ikke ønsker at fortsætte med

udstykning, bliver det en nærliggende tanke at svække disse reglers effektivitet ved at bringe landejendomme under den døde hånd, d. v. s. lade en institution eller et selskab blive ejer og således opnå, at en ejendom ikke fremtidig behøver at skifte ejer, eller at ejerskifte fremtidig finder sted under en sådan form, at statens rettigheder bliver uden reel værdi, f. eks. ved overdragelse af aktier, andelsbeviser eller lignende.

Dernæst har inflationen siden anden verdenskrigs udbrud og en årrække med ret tilfredsstillende indtjeningsmuligheder i landbruget bragt landbrugsejendommene i søgelyset som kapitalanbringelse.

Et selskab eller en institution kan naturligvis have en velbegrundet interesse i at erhverve landbrugsjord til et særligt formål som f. eks. udnyttelse af særlige forekomster i jorden eller bebyggelse eller anvendelse til videnskabelige eller i uddannelsesmæssige formål, og kapitalanbringelsen og det økonomiske landbrugsudbytte kan da være af underordnet betydning i forhold til den særlige anvendelse af ejendommen. Tilfælde af denne art er der taget vidtgående hensyn til i lovforslagets undtagelsesregler. Men hvor sådanne særlige hensyn ikke foreligger, er det næppe ønskeligt, at personlige købere til landbrugsejendomme udsættes for en ulige konkurrence med en upersonlig og overlegen indsats af kapitalmagt, eller at jorden i ly af selskabs- eller institutionsformen bringes udenfor rækkevidde af den jordlovgivning, som navnlig tjener til at lette adgangen for de unge landmænd til at få foden under eget bord.

I alle tilfælde, hvor ejendommene erhverves af navngivne personer eller af staten eller en kommune, holdes erhvervelsen uden for de foreslåede begrænsninger.

Lovforslagets afsnit B indeholder regler, der pålægger statens jordlovsudvalg at undersøge, om der allerede i institutioners eller sammenslutningers eller i det offentlige eje findes jord, der er egnet til at finde anvendelse efter statshusmandsloven eller til byggegrunde efter loven om opførelse af arbejderboliger på landet. Hvor der findes sådanne jorder, skal jordlovsudvalget søge at erhverve disse ved frivillig overenskomst med ejerne. Forslaget indeholder altså ikke tvangsregler til fremme af sådanne jordafståelser; men der åbnes adgang til at